

MYNÄMÄKI Muuransuo

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

MUSEOVIRASTO
Arkeologian osasto, koekaivausryhmä II
Simo Vanhatalo 2001

KAIVAUSKERTOMUS

Kohteen nimi: Mynämäki Muuransuo
 Muinaisjäännöslaji: kivikautinen asuinpaikka
 Muinaisjäännösrekisterinumero: 503 01 0028
 Inventointinumero: Juha-Matti Vuorinen (v. 1994) 28

Lääni: Länsi-Suomen lääni
 Kunta, kuntanumero: Mynämäki, 503
 Kylä, kylännumero: Tapaninen, 466
 Tontti, rek.no: Heikkilä, 1:4
 Kiinteistötunnus: 503-466-0001-0004
 Maanomistajat: Toni Juhani Heikkilä Jani Tapani Heikkilä
 Katuosoite: Tapanistentie 61 Tapanistentie 56
 Postinumero, -toimipaikka: 23100 Mynämäki 23100 Mynämäki

Gt-kartta: 2
 Peruskartta: 1144 09 Tapaninen
 Yhtenäiskoordinaatit: P: 6746411–6474 (Mjrek. P: 6746695 / I: 3234728, Z: 35)
 I: 3234838–4915
 Z: 34.9–36.4

Peruskoordinaatit: X: 6737120–7190 (Mjrek. X: 6737380 / I: 1561850, Z: 35)
 Y: 1561990–2060
 Z: 34.9–36.4

Muinaisjäännöksen lähin osoite: Tapanistentie 69
 Paikannusmenetelmä: DGPS-satelliittipaikannin Leica GS50 (tarkkuus <±1 m)

Rahoittaja: Museovirasto, koekaivausryhmä II
 Tutkimusaika: 30.7.–10.8.2001
 Tutkimustapa: koekaivaus, tasokaivaus ja koekuopat
 Tutkimusala / kaivausala: 3000 m² / 53 m²
 Kaivauksenjohtaja: Simo Vanhatalo, HuK
 Piirtäjä: Maria Tyynelä, HuK
 Tutkimusavustaja: Tapani Rostedt, HuK
 Kaivajat: 5, Turun Maakuntamuseon Ystävät ry:n ja Ango ry:n vapaaehtoisia jäseniä.

Kaivauslöydöt: KM 33085:1–421. Saviastian paloja, liuske-esine, kvartsi-esineitä kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, palanutta luuta, palanutta savea. Diar. 25.2.2002.
 Valokuvat,: F. 120848–866, 19 valokuvaa, luettelo s. 7, kuvataulut s. 11–15.
 Diat: D. 46190–204, 15 diakuvaa, luettelo s. 8.
 Gt-karttaote: GT 1, pain. 2001, s. 9
 Peruskarttaote: PK 1144 09 Tapaninen, pain. 1994, s. 10
 Kartat: Yleiskartta 1:500, A4, s. 11.
 Aikaisemmat kaivaukset: -
     inventoinnit: Juha-Matti Vuorinen 1994 (kohde 28)
     tarkastukset: Heljä Brusila ja Martti Puhakka 1981.
     muut tiedot:
 Aikaisemmat löydöt: KM 32344:1–7. Saviastian paloja 66 kpl. Diar. 5.12.2000. Jouni Taivainen 2000 tarkastus.

Lähistön muinaisjäännökset:
 Lähistön löydöt: KM 21346. Saviastian pala (Uskelan keramiikkaa). Maanviljelijä Matti Kesälä löysi palan keväällä 1981, Sorrin talosta 800 pohjoiskoilliseen, pelto-ojaa kaivaessaan. Diar. 28.12.1981.
 KM 28571. Saviastian pala. Muuransuon ja pellon rajalle tehdystä ojasta, siitä nostetusta maasta. Juha-Matti Vuorinen inventointi 1994. Diar.

TUTKIMUSPERUSTE

Kohde tutkittiin, koska syksyllä 2000 löytyneen kivikautisen asuinpaikan kohdalla aiotaan ottaa soraa. Soranottoa varten on noin 40 x 15 metrin suuruiselta alalta kuorittu turpeet pois (valokuvat 4–9). Uusi soranottoalue sijoittuu vanhan hiekkakuopan luoteisreunaan.

KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS

Tutkittava kohde sijaitsee noin 10.1 km itäkoilliseen Mynämäen kirkosta, Mynämäki–Yläne -maantien (2020) luoteispuolella. Kohteesta ja sen luoteis- ja pohjoispuolen pelloilta ja niiden reunamilta on löytynyt aikaisemmin kivikaudelle ajoittuvia saviastian paloja. Tutkittavan alueen kaakkoispuolella on 25 x 70 metrin suuruinen vanha, heinittynyt ja lounaisosastaan vetinen sorakuoppa (valokuvat 1-3). Sorakuopan pohja on matala ja kuopasta on saatu soraa vain 50–120 cm:n paksuinen kerros. Soranotto oli aloitettu kuoritun alueen reunasta. Tutkimusalueen kohdalla maasto viettää loivasti lounaaseen ja peltojen kohdalla se on tasainen. Pohjois- ja koillispuolella maasto muuttuu kivikkoiseksi metsämäeksi.

KAIVAUSMENETELMÄT

Tulevalle soranottoalueelle kaivettiin aluksi 16 kappaletta 1 x 1 m suuruista koekuoppaa, joista kolmea löytörikkainta laajennettiin yhtenäiseksi noin 40 neliömetrin suuruiseksi tasokaivausalueeksi. Se rajautui vanhan hiekkakuopan reunaan jääneeseen ulokkeeseen (katso yleiskartta). Koekuopat sijoitettiin noin 10 metrin etäisyydelle toisistaan suunnitellun soranottoalueen kohdalle ja osittain sen luoteispuolen metsään. Koekuoppien syvyydet vaihtelivat 30–60 cm ja niiden nurkkiin kaivettiin lapiolla syvemmät tarkistuspistot. Löydöt otettiin talteen neliömetrin tarkkuudella ja löytösyvyydet merkittiin noin 5 ja 10 cm:n välein. Koekaivauksen lopulliseksi pinta-alaksi muodostui 53 neliometriä. Lisäksi vanhan sorakuopan ympäristöön kaivettiin 10 lapionpistokuoppaa. Vanhan sorakuopan luoteisreuna oikaistiin suoraksi profiiliksi. Siinä ei näkynyt mitään muuta kuin muinaisten rantavoimien muodostamia lajittuneita sora- ja hiekkakerroksia. Profiilin dokumentointia ei pidetty tarpeellisena, koska sen kohdalla ei ollut merkkejä muinaisjäännöksestä.

Tutkitusta alueesta laadittiin yleiskartta mittakaavaan 1:500 DGPS-satelliittipaikannuslaitteen (tarkkuus $\leq \pm 1$ m) avulla. Korkeuskiintopiste siirrettiin Mynämäki–Yläne -tien varressa olevasta korkeuskiintopisteestä. Metsään sijoittuvien koekuoppien turpeet poistettiin lapiolla ja hiekkakerroksien kaivamiseen käytettiin enimmäkseen kaivauslastoja. Tutkimusalueesta otettiin 19 mustavalkokuvaa ja 15 väridiakuvaa. Lähistön kaikki avoimet maanpinnat tarkastettiin. Kaivausten lopussa koekuopat ja lapionpistot peitettiin.

KAIVAUSHAVAINNOT

Pintahavaintojen teko oli alueella helppoa, koska turpeet oli kuorittu pois. Varovasti tehty kuorinta ei ollut tuhonnut juuri lainkaan hiekkakerroksen pintaa. Kuoritun alueen kaakkoisosasta, vanhan hiekkakuopan luoteisreunasta Jouni Taivainen oli syksyllä 2000 löytänyt saviastian paloja. Koekaivauksissa sama kohta osoit-

tautui löytörikkaaksi alueeksi (ruudut 529–530/207–208). Kuoritun alueen lounais- ja luoteisreunat olivat lähes löydöttömiä. Näillä kohdin maaperä oli hienompaa hiekkaa ja muuttui savimaiseksi 35 metrin korkeuskäyrän alapuolella. Maaperän lajittuneisuus ja muinaisten rantavoimien merkit näkyivät hyvin vanhan hiekkakuopan luoteisreunan profiilissa.

Tasokaivausalueella maaperä oli puhdasta ruskeaa, soramaista hiekkaa. Siinä ei näkynyt mitään merkkejä kivikautisesta kulttuurimaasta (katso myös Jouni Taivaisen tarkastuskertomus). Ainoastaan kohdassa 528.9/207.25, kerroksessa 3–4, oli heikosti erottuva likamaaläikkä (saviastian palat :402–408). Paikan C14-ajoitukseen tarvittavaa hiilimäärääkään ei löytynyt, ainoastaan saviastian palan (:413) karstasta voisi saada näytteen. Maavärjäytymien puuttuessa tasoja ei dokumentoitu piirtämällä ja näin voitiin keskittyä kaivamiseen ja löytöjen talteenottoon. Maaperän "puhtaus" voi johtua muinoin tapahtuneesta lievistä merenpinnan noususta, maa-aineksen laadusta tai siitä, että paikalla on asuttu ehkä vain lyhyen ajan. Ilmiö on ilmeisesti yleinen myös muilla kivikauden lopun asuinpaikoilla (esimerkiksi Porin Kirkkokangas IV, Kiukaisten kulttuurin asuinpaikka.) Kivikauden loppupuolella ei ole ilmeisesti ollut niin voimakasta tulvaa, joka olisi tuonut paikalle paksun, suojaavan hiekkakerroksen.

LÖYDÖT

Löytöaineisto on melko yksipuolinen ja se koostui lähes kokonaan saviastian paloista, niitä saatiin 1370 kappaletta ja ne painoivat yhteensä 6284.7 g (87.49 kpl%, 60.76 paino% koko löytömäärästä). Paloissa esiintyy profiointia, nuora-, kohovyö-, kynsi-, viiva- ja pistekoristelua. Saviastian pala :25 muistuttaa Torsten Edgrenin nuorakeramiikan C-tyyppiä ja pala :43 E-tyyppiä. Koekaivauksissa löytyi myös hioimia, kiviesineen katkelmia, kvartsiesineitä, -iskoksia ja palanutta luuta. Löytömäärät ja löytökorkeudet on seuraavissa taulukoissa. Alin löytökorkeus oli 94.61 ja ylin 95.23, eniten löytöjä oli korkeudelta 95.23. Löytöjen kokonaismäärä on 1566 kpl ja 10342.1 g, aineisto jakautuu seuraavasti:

	kpl	paino	%kpl	%paino
Hioin	7	1708,3	0,45	16,52
Kaavin?	1	6,0	0,06	0,06
Kiviesineen katkelmia	7	66,8	0,45	0,65
Kivilaji-iskoksia	101	1523,1	6,45	14,73
Kvartsi-iskoksia	66	507,5	4,21	4,91
Kvartsikaavin	1	19,0	0,06	0,18
Kvartsilohkare	1	5,0	0,06	0,05
Kvartsiuurrin	2	15,5	0,13	0,15
Kvartsiveitsi	1	1,0	0,06	0,01
Liuske-esineen katkelma	5	201,0	0,32	1,94
Palanutta luuta	2	1,2	0,13	0,01
Palanutta savea	2	3,0	0,13	0,03
Saviastian kylkipaloja	1244	5207,7	79,45	50,35
Saviastian pohjapaloja	47	406,5	3,00	3,93
Saviastian reunapaloja	79	670,5	5,04	6,48
yhteensä	1566	10342,1	100,00	100,00

	minimiZ	keskiarvoZ	maksimiZ
Hioin	36,00	36,18	36,38
Kaavin?	35,92	35,92	35,92
Kiviesineen katkelmia	36,00	36,11	36,24
Kivilaji-iskoksia	34,91	36,05	36,35
Kvartsi-iskoksia	35,04	36,06	36,35
Kvartsikaavin	36,11	36,11	36,11
Kvartsilohkare	36,04	36,04	36,04
Kvartsiuurrin	35,91	36,04	36,17
Kvartsiveitsi	36,19	36,19	36,19
Liuske-esineen katkelma	35,86	36,03	36,37
Palanutta luuta	36,22	36,25	36,28
Palanutta savea	36,22	36,24	36,26
Saviastian kylkipaloja	35,44	36,08	36,46
Saviastian pohjapaloja	35,74	36,09	36,28
Saviastian reunapaloja	35,64	36,15	36,32
keskimäärin	34,91	36,09	36,46

Löytömäärät ruuduittain -taulukko on sivulla 5.

YHTEENVETO

Koekaivauksen perusteella voidaan todeta, että suunnitellun soranottoalueen itäreunalla, vanhan soranottoalueen luoteisreunassa on kivikauden loppupuolelle ajoittuva asuinpaikka. Koekaivauksissa löytyi runsaasti saviastian paloja (nuorakeramiikkaa) ja hieman kivi- ja kvartsiesineistöä. Sen sijaan asuinpaikan soraisessa maaperässä ei ole säilynyt mitään kiinteitä rakenteita, kuten tulisijoja tai likamaa-alueita. Kuoritun alueen länsireunassa, hiekkaisemmassa maassa ei ollut löytöjä lainkaan. Koekuoppien avulla pystyttiin tutkimaan koko kuorittu alue, joten suunnitellulle soranotolle ei ole estettä.

Helsinki 11.10.2006

Simo Vanhatalo, HuK

VALOKUVALUETTELO

MYNÄMÄKI Muuransuo
kuvaaja: Simo Vanhatalo 2001
negatiivikoko: 6 x 6

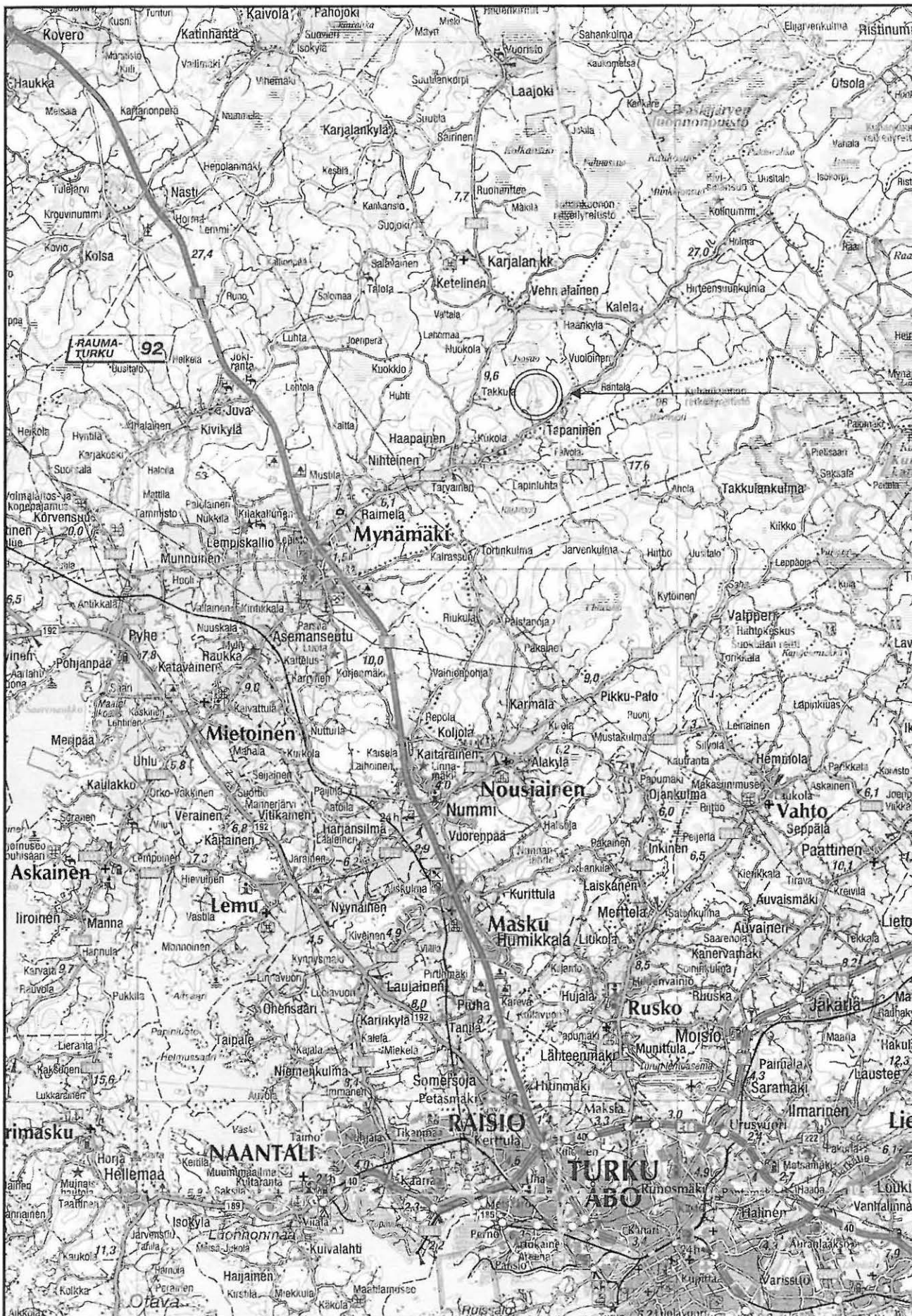
- Kuva 1 / F. 120848 Tutkimusalue taustalla, hiekkakuopan luoteisreunassa, kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 2 / F.120849 Vanha hiekkakuoppa, kuvattu itäkoillisesta.
- Kuva 3 / F. 120850 Tutkimusalue, etualalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu idästä.
- Kuva 4 / F. 120851 Tutkimusalueen lounaisosaa ja hiekkakuopan suoristettu luoteisreuna, kuvattu idästä.
- Kuva 5 / F. 120852 Tutkimusalue, vasemmalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu pohjoiskoillisesta.
- Kuva 6 / F. 120853 Tutkimusalue, vasemmalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu koillisesta.
- Kuva 7 / F. 120854 Tutkimusalue, vasemmalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu itäkoillisesta.
- Kuva 8 / F. 120855 Tutkimusalue, taustalla oikealla vanhaa hiekkakuoppaa, kuvattu lounaasta.
- Kuva 9 / F. 120856 Kuoritun alueen itäreunaa, etualalla koekuoppa X:500, Y:192, kuvattu länsiluoteesta.
- Kuva 10 / F. 120857 Kaivausalue (X:523–532, Y:205–212), taso 1, kuvattu länsilounaasta.
- Kuva 11 / F. 120858 Kaivausalue (X:523–531, Y:205–209), taso 1, kuvattu idästä.
- Kuva 12 / F. 120859 Kaivausalue (X:528–532, Y:205–210), taso 1, kuvattu luoteesta.
- Kuva 13 / F. 120860 Kaivausalue (X:527–532, Y:200–212) ja koeoja, taso 1, kuvattu luoteesta.
- Kuva 14 / F. 120861 Kaivausalue (X:524–531, Y:207–212) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu koillisesta.
- Kuva 15 / F. 120862 Kaivausalue (X:526–531, Y:205–212) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu luoteesta.
- Kuva 16 /F. 120863 Kaivausalue (X:525–530, Y:205–212) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu luoteesta.
- Kuva 17 / F. 120864 Kaivausalue (X:524–527, Y:205–208) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu luoteesta.
- Kuva 18 /F. 120865 Hiekkakuopan luoteisreunan suoristetun profiilin lounaisosa, kuvattu idästä.
- Kuva 19 / F. 120866 Tutkimusaluetta ja hiekkakuopan suoristetun luoteisreunan profiilin koillisosaa, kuvattu lounaasta.

DIAKUVALUETTELO

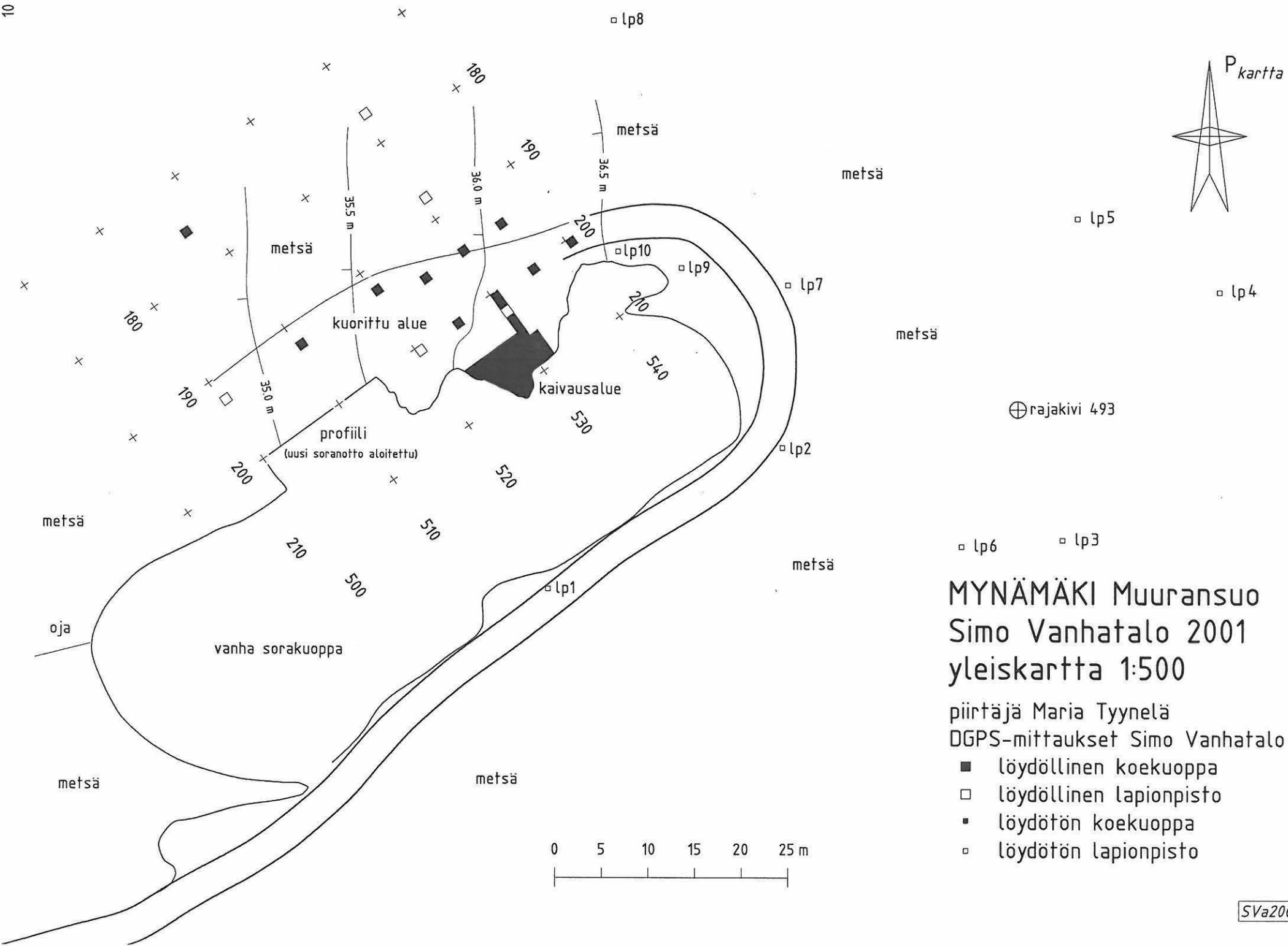
MYNÄMÄKI Muuransuo
kuvaaja: Simo Vanhatalo 2001
positiivikoko: 24 x 36

- D. 46190 Tutkimusalue taustalla, hiekkakuopan luoteisreunassa, kuvattu etelälounaasta.
- D. 46191 Tutkimusalue, etualalla vanhaa hiekkakuoppa, kuvattu idästä.
- D. 46192 Hiekkakuopan luoteisreunan suoristetun profiilin lounaisosa, kuvattu idästä.
- D. 46193 Tutkimusaluetta ja hiekkakuopan suoristetun luoteisreunan profiilin koillisosaa, kuvattu etelälounaasta.
- D. 46194 Tutkimusalue, vasemmalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu koillisesta.
- D. 46195 Tutkimusalue, taustalla oikealla vanhaa hiekkakuoppaa, kuvattu lounaasta.
- D. 46196 Tutkimusalue, etualalla koekuoppa X:540, Y:200, kuvattu koillisesta.
- D. 46197 Tutkimusalueen itäosaa kaivetaan, kuvattu pohjoisesta.
- D. 46198 Tutkimusalueen itäosaa kaivetaan, kuvattu idästä.
- D. 46199 Tutkimusalueen itäosaa siistitään valokuvausta varten, kuvattu lännestä.
- D. 46200 Kaivausalue (X:523–532, Y:205–212), taso 1, kuvattu länsilounaasta.
- D. 46201 Kaivausalue (X:528–532, Y:205–212), taso 1, kuvattu luoteesta.
- D. 46202 Kaivausalue (X:524–529, Y:205–212) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu luoteesta.
- D. 46203 Kaivausalue (X:523–532, Y:205–212), taso 1, kuvattu koillisesta.
- D. 46204 Kaivausalue (X:527–532, Y:200–212) ja koeoja, taso 1, kuvattu luoteesta.

MYRÄKÄKI Muuransuo Simo Vanhatalo 2001 yleiskartta 1:500

piirtäjä Maria Tyynelä
DGPS-mittaukset Simo Vanhatalo

- löydöllinen koekuoppa
- löydöllinen lapionpisto
- löydötön koekuoppa
- ◻ löydötön lapionpisto

KUVA 1 / F. 120848

Tutkimusalue taustalla, hiekkakuopan luoteisreunassa, kuvattu etelälounaasta.

KUVA 2 / F. 120849

Vanha hiekkakuoppa, kuvattu itäkoillisesta.

KUVA 3 / F. 120850

Tutkimusalue, etualalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu idästä.

KUVA 4 / F. 120851

Tutkimusalueen lounaisosaa ja hiekkakuopan suoristettu luoteisreuna, kuvattu idästä.

KUVA 5 / F. 120852

KUVA 6 / F. 120853

KUVA 7 / F. 120854

Tutkimusalue, vasemmalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu pohjoiskoillisesta.
 Tutkimusalue, vasemmalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu koillisesta.
 Tutkimusalue, vasemmalla vanha hiekkakuoppa, kuvattu itäkoillisesta.

KUVA 8 / F. 120855

Tutkimusalue, taustalla oikealla vanhaa hiekkakuoppaa, kuvattu lounaasta.

KUVA 9 / F. 120856

Kuoritun alueen itäreunaa, etualalla koe-kuoppa X:500, Y:192, kuvattu länsiluoteesta.

KUVA 10 / F. 120857

Kaivausalue (X: 523-532, Y: 205-212),
taso 1, kuvattu länsilounaasta.

KUVA 11 / F. 120858

Kaivausalue (X: 523-531, Y: 205-209),
taso 1, kuvattu idästä.

KUVA 12 / F. 120859

Kaivausalue (X: 528-532, Y: 205-210),
taso 1, kuvattu luoteesta.

KUVA 13 / F. 120860

Kaivausalue (X: 527-532, Y: 200-212)
ja koeoja, taso 1, kuvattu luoteesta.

KUVA 14 / F. 120861

Kaivausalue (x: 524-531, y: 207-212) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu koillisesta.

KUVA 15 / F. 120862

Kaivausalue (x: 526-531, y: 205-212) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu luoteesta.

KUVA 16 / F. 120863

Kaivausalue (x: 525-530, y: 205-212) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu luoteesta.

KUVA 17 / F. 120864

Kaivausalue (x: 524-527, y: 205-208) ja vanhan hiekkakuopan reunaa, taso 1, kuvattu luoteesta.

KUVA 18 / F. 120865

Hiekkakuopan luoteisreunan suoristetun profiilin lounaisosa, kuvattu idästä.

KUVA 19 / F. 120866

Tutkimusaluetta ja hiekkakuopan suoristetun luoteisreunan profiilin koillisosaa, kuvattu lounaasta.